

ВИВЧЕННЯ ДІЛОВОЇ МОВИ ТА ПІДМОВИ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ

Для всебічної підготовки студента слід відбирати та поєднувати вивчення загальної мови (GE), мови для ділового спілкування (BE) та мови для спеціальних цілей (ESP). Повстає необхідність чітко розмежовувати при вивченні англійської мови GE, BE, та ESP. Мова для спеціальних цілей базується на мовних засобах характерних для видів діяльності, характерних для конкретної професійної сфери чи дисципліни. Згідно до положень Хатчінсона та Ватерса: "ESP - це підхід чи метод до викладання мови, при якому всі рішення щодо змісту та методу базуються на причинах вивчаючого, які спонукають його до опанування мовою", Дудлі-Еванс та Сент Джон модифікували визначення ESP та виділили абсолютні та варіативні характеристики. Абсолютні ознаки ESP:

- 1) відповідність специфічним потребам вивчаючого;
- 2) залучення методики та видів діяльності тієї дисципліни, яку вона обслуговує;
- 3) сконцентрованість на тих мовних засобах (граматичних, лексичних, фонетичних, стилістичних), навичках, дискурсі та жанрах, які адекватні цій діяльності.

Варіативні ознаки ESP- це

- 1) конструювання у відповідності до конкретної дисципліни чи дисциплін;
- 2) використання за певних навчальних умов методики відмінної від тієї, яка застосовується при вивченні загальної мови;
- 3) призначення для дорослих на рівні вищої школи, в ситуаціях професійної роботи, або без відриву від виробництва;

Англійська для ділового спілкування стоїть дещо окремо від мови для особливих цілей. BE розглядається в контексті ESP, поділяючи їх ознаки та елементи вивчення. BE слід розглядати як самостійне явище, а не як один з цілого ряду підмов спеціальностей. М. Елліс та С.Джонсон, вважаючи, що BE є одним з ESP, все ж вирізняють ділову мову з поміж інших ESP тому, що вона поєднує специфічний зміст (відповідно до конкретної професійної сфери чи галузі промисловості) та загального змісту (відносно до загальних мовленнєвих вмінь ефективної комунікації). Щоб подолати це протиріччя, ряд методистів виділяють власне ділову англійську мову (BEP) та ділову англійську мову(BE). Якщо BEP все ж можна вважати однією з ESP, то в цілому ділова мова охоплює всі сфери: загальну мову, власне мову для ділового спілкування та мови для спеціальних цілей. Вважаємо за доцільне при викладанні іноземної мови у вищі, технікуму, ПТУ добре усвідомлювати та розмежовувати загальну мову, мову для ділового спілкування, та мову для спеціальних цілей для їх ефективного поєднання та застосування. Нам бачиться, що при викладанні мови в межах дуже короткого чи інтенсивного курсу можливе їх поєднання. Якщо ж курс іноземної мови є тривалим та ґрунтовним доцільним буде їх розмежування та поступове вивчення у доцільній послідовності. Починати слід безумовно із загальної мови (GE), а потім переходити до мови ділового спілкування, якщо студент загального економічного профілю, і нарешті завершувати підмовою для спеціальних цілей (за сприятливих умов та доцільністю). Студентів же інших професій слід на другому етапі навчати ESP, а вже потім BE.

Література

1. О.Б.Тарнапольський. Кожушко С.П. Методика обучения языку для делового общения. Киев. Ленвит, 2004. – С.10-11
2. Hutchinson N., Waters A. English for Specific Purposes: A learner - centered approach. - Cambridge: CUP, 1987. – P. 20